

FEVZİ KUTLU KALKANCI İLKOKULU

REHBERLİK SERVİSİ

ŞİDDET VE ÖNLENMESİ

Şiddet Nedir?

Şiddet en basit tanımıyla, bir insanın ya da grubun bir başka birey ya da gruba karşı çeşitli amaç ve niyetlerle kötü muamele etmesidir. Bireylerin bir başka kişi ya da gruplarla anlaşmazlığa düştüklerinde sorun çözme, inandırma, uzlaştırma gibi yöntemlere başvurmak yerine; yaralama, öldürme, psikolojik zarar verme ya da ihmal etme ile sonuçlanabilen, kasıtlı güç kullanımına dayalı davranışlara başvurusudur.

Çocuğa yönelik şiddet ise; çocuğun yaşamı ve sağlıklı bir şekilde gelişimine zarar verici nitelikteki bedensel, duygusal, zihinsel, cinsel ve ekonomik açıdan her türlü ihmalkar davranış ile kötü muameleyi kapsar. Irk, sosyal sınıf, din ve kültürden bağımsız olarak her toplumda görülebilen çocuğa yönelik şiddet; çocuk haklarının ihlalidir ve hem çocuğun fiziksel ve zihinsel gelişimi üzerinde hem de toplumun sosyo-ekonomik yapısı üzerinde olumsuz etkilere sahiptir.

Şiddet Türleri Nelerdir?

Fiziksel Şiddet: Çocuğun bedenine yönelik ve bedensel olarak zarar görmesine yol açan her türlü davranış fiziksel şiddet olarak adlandırılır. Dövmek, tokat atmak, kulağını çekmek, saçını çekmek, itmek, başını duvara/masaya vurmak, tükürmek fiziksel şiddet örnekleridir.

Psikolojik/Sözel Şiddet: Çocuğun özsaygısını ve kendine güvenini zedeleyici nitelikteki her türlü sözel ya da fiili kötü muamele psikolojik/sözel şiddettir. Düşünce ve duygularını önemsememek, sevgi ve şefkat göstermemek, isim takmak, küçük düşürücü sözler söylemek, azarlamak, aşağılamak, tehdit etmek, korkutmak, küfür etmek psikolojik/sözel şiddetin örnekleridir.

Cinsel Şiddet: Çocukların istekleri dışında ve istemedikleri biçimde cinsel eyleme zorlanması cinsel şiddet olarak tanımlanmaktadır. Herhangi bir cinsel etkinliğe özendirme veya zorlama, ticari amaçlı cinsel sömürü, çocuk fuhuşu cinsel şiddet örnekleridir.

Ekonomik Şiddet: Çocuğun gelişimini engelleyici, haklarını ihlal edici işlerde ya da düşük ücretli iş gücü olarak çalışması - çalıştırılması ekonomik şiddettir.

Siber Şiddet: Bir kişiye zarar vermek veya onu korkutmak amacıyla internet, sosyal paylaşım ağları, web sayfaları, anlık mesajlar gibi iletişim teknolojilerinin kullanılarak şiddet uygulanmasıdır. Tehdit içeren e-postalar ve mesajlar göndermek, kişinin rahatsızlık duyacağı fotoğraflarını internette yaymak, diğerleri ile dalga geçmek için bir web sayfası yapmak siber şiddet kapsamındadır.

Çocuğa Yönelik Şiddetin Sonuçları

Çocuğa yönelik şiddetin kısa veya uzun dönemde ortaya çıkan bazı sonuçları vardır.

Fiziksel sağlıkla ilgili sonuçlarında vücutta meydana gelen çürükler, kırıklar, yanıklar ya da bedensel engel sayılabilecekken; sosyal sonuçlarına baktığımızda çocukların iletişim becerilerinin zayıflaması, oyun oynama becerilerinin gelişmemesi, içe kapanıklık, çekingen davranışlar geliştirme ele alınabilir.

Şiddet sonucu ortaya çıkan ve genellikle uzun vadede çocuğu etkileyen psikolojik sonuçlar ise oldukça fazladır. Benlik saygısının düşmesi, utanma ve suçluluk duyguları hissetme, yeme ve uyku bozuklukları, okul başarısının düşmesi, depresyon ve kaygı, travma sonrası stres bozukluğu, alkol ve madde kullanımı ve bağımlılığı, suç içeren davranışlara yönelme, intihar girişimi bu sonuçlarındandır.

Şiddete maruz kalan çocuklar sessiz, sakin yapılı, içekapanık, paylaşımları sınırlı, hassas yapıda çocuklardır. Genellikle okulda - teneffüslerde yalnızdırlar, sınıfta konuşma zorluğu çekerler, endişeli bir yüz ifadesine sahiptirler. Okula gitmek istememe, okul değiştirmek isteme, ödev yapma isteğinin azalması, korkulu rüyalar görme, sık ve nedensiz ağlama görülen diğer belirtilerdendir.

Şiddet uygulayan çocukların şiddete başvurmasındaysa; ailede kural ve sınırların olmaması, kullanılan bazı ceza yöntemleri veya tutarsız disiplin anlayışı, ev içinde şiddetin olması büyük rol oynamaktadır. Sınırları olmayan çocuk evdeki kural tanımazlığını girdiği diğer ortamlarda da devam ettirmek istediği için bir yerden sonra gücünün yettiği kişiler üzerinde hakimiyet kurma eğiliminde olur. Yanlış kullanılan ceza yöntemlerinin veya tutarsız disiplin anlayışının olduğu bir evde büyüyen çocuk isteklerini elde etmenin bir yolu olarak şiddeti öğrenir ve bunu kullanmaya başlar. Aile içinde şiddetin olmasıysa, çocuğun gözünde şiddetin normalleşmesine sebep olduğu için çocuğun arkadaşlarına bunu uygulamasında herhangi bir sakınca görmemesine neden olmaktadır.

ANNE BABALARA ÖNERİLER

Sınırlarınızı belirleyin ve çocuğunuza da belirtin: Sınırı aşması halinde yapacağınızı söylediğiniz şeyi mutlaka yapın.

Çocuğunuzun akran grupları hakkında bilgi edinin. Öğretmenler ile iletişim halinde olun.

Çocuğunuzun her şeyin farkında olduğunu bilin: Çocuklar kendilerine şiddet uygulanmasa veya şiddet onların yanında gerçekleşmese bile şiddeti hissederler ve bundan etkilenirler.

Çocuğunuzun dinleyin ve onun duygularını kabul edin: Onu ilgi ve anlayışla dinleyin. Yargılamayın, eleştirmeyin ve duygularını geçiştirmeye çalışmayın.

Çocuğunuzla şiddeti konuşun: Kısaca durumu ve ailenin bu durumdan nasıl etkilendiğini anlatın. Sorularına açık ve doğru cevap verin. Detaylara girmeyin. Sizinle duygularını paylaşması için onu cesaretlendirin, ama konuşmak istemiyorsa zorlamayın.

Çocuğunuza şiddet kullanmamayı öğretin: Çocuğunuza şiddetin kabul edilemez ve yanlış bir davranış olduğunu anlatın.

Korunmayı öğretin: Çocuğunuza çevredeki şiddet tehlikeli boyutlara varacak olursa neler yapması gerektiğini öğretin (saklanmak, polise haber vermek, öğretmenlerinden yardım istemek, komşunun ya da akrabalarından birinin evine kaçmak gibi).

Çocuklara her konuda olduğu gibi bu konuda da rol model olduğunuzu unutmayın: Çocuğunuzun yanındayken verdiğiniz tepkileri kontrol altında tutun, şiddet tutumlarını yüceltici söylem ve davranışlardan kaçının.

Günümüzde televizyon, bilgisayar, tablet, telefon çocukların günlük yaşamının önemli bir parçası haline gelmiştir. Ekran, nasıl ve ne amaçla kullanıldığına bağlı olarak çocukların gelişimini olumlu ya da olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Ebeveynler çocukların bu teknolojik aletlerin kullanımı ile ilgili yapacakları sınırlamalarda şunlara dikkat etmelidir:

Televizyon ya da bilgisayar asla çocuk bakıcısı gibi kullanılmamalı, çocuğun ekran karşısında geçirdiği süre sınırlandırılmalıdır. İlkokul çocukları için bu süre 1 saati geçmemelidir.

Televizyonda ya da internet ortamında izlenecek içeriklerde seçici davranılmalı, şiddet içeren programlardan uzak durulmalıdır.

Çocukların internette geçirdikleri sürede hangi sitelere girdikleri ya da neleri araştırdıkları kontrol edilmelidir.

Çocukla birlikte internetin ve oyunların nasıl kullanılacağı hakkında kurallar belirlenmelidir. Özellikle şiddet içeren oyunlardan kesinlikle uzak durulmalıdır.